

CAIRO, Ai Cập --- Khi nhng ngi phn kháng Qung Trng Tahrir đi đ u v i l c l ng thân chính ph,

h áp dng ngay bài h c t nhng ngi phn kháng n c l ng Tunisia: "L i khuyên cho gi i tr Ai Cập: r i d m và đ hành c trong khn b t m i ng đ ch ng h i cay."

Nhng trao đi nh trên t i Facebook là m t phn c a m t m i liên k t su t hai năm trng đ s n sinh m t l c l ng m i trong th gi i r p. Đó là m t phong trào tr liên- Ả Rập đ m r ng dân ch đ n nhng vùng đ t không có dân ch . Nhng nhà ho t đ ng tr Ai Cập và Tunisia đã đ ng não ki m sáng ki n trong vi c s d ng k thu t đ tránh b theo dõi, đã an i nhau v c nh b tra t n, và mách n c cho nhau v các cách ch ng đ n cao su hay dng hàng rào phòng th .

H n i li n nhng kinh nghi m t ch c các m ng xã h i đ i th ng v i tình th n k lu t c a các h i đoàn tôn giáo. H k t h p đ c kh i năng l ng c a nhng ngi say mê bóng đá v i nhng suy nghĩ thâm sâu c a các bác sĩ. H v t t thoát s ràng bu c v i gi i đ i l p chính tr già nua. H d a vào chi n thu t phn kháng b t b o đông, đ c chuy n t m t h c gi Hoa K qua m t t ch c c a nhng ngi tr Serbia, nhng đ ng th i cũng s d ng nhng chi n thu t trong ngành ti p th m n t Silicon Valley.

Khi cu c phn kháng bùng lên làm ch n đ ng đ t n c Ai Cập, h bu c ph i kinh v i m t lãnh t có góc nhìn r t khác bi t. Đó là Gamal Mubarak, con trai c a Tng thng Hosni Mubarak, m t ông ch nhà băng đ u t giàu có và cũng là ngi chuyên môi gi i quy n l c trong đ ng c m quy n. Ông Gamal Mubarak đ c coi là ngi đ ng nhiên th a k gh tng thng. Cu c n i d y c a gi i tr l n này đã làm tan tính toán truy n ngi đó. Theo ngu n tin c a các viên ch c Hoa K theo dõi nhng ngày sau cùng c a Tng thng Hosni Mubarak, chính ông Gamal Mubarak đã thúc đ y cha mình c b m l y quy n l c b t k l i khuyên t ch c c a các t ng lãnh cao c p và th t ng. Gi ng đi u b t ch p trong bài di n văn tng thng hôm th năm, theo các viên ch c M , phn l n là do bàn tay c a Gamal.

Một viên chức Mỹ cho biết "Ông ta có thể còn bỏ tay hßn cß cha mình". Và ông Gamal đóng vai trò "che đßy bßt mßc thßm cßa tình hình đßi vßi Mubarak". Nhờ ng bài dißn văn đã gây phßn ßng ngßc. Nó thúc đßy quân đßi Ai Cßp áp lßc tßng thßng phßi ra đßi và quân đßi nßm quyßn kißm soát tßn trßnh mà hß hßa là sß chuyßn tißp sang mßt chính phß dân sß.

Nay nhờ ng nhà lãnh đßo trß đang phóng tßm nhìn xa hßn Ai Cßp. "Ngßi Tunisia là đßng lßc thúc đßy Ai Cßp, nhờ ng nhờ ng gì Ai Cßp làm sß là đßng lßc thúc đßy cß thß gißi", anh Walid Rachid, mßt thành viên cßa Phong Trào Trß 6 Tháng 4 phát bißu nhß vßy. Đây là phong trào đã giúp tß chßc ngày phßn kháng 25 tháng 1, đßi mß khßi đßu cho toàn cußc nßi dßy. Trong mßt bußi hßp vào ngày chß nhßt, khi các thành viên thßo lußn vß vißc chia sß kinh nghißm cßa hß vßi nhờ ng phong trào trß tßng tß Lybia, Algeria, Morocco và Iran, anh Walid phát bißu:

"Nếu có mßt nhóm nhß ß mßi nßc ß Ả Rập xußng đßng và kiên trì nhß chúng ta đã làm, thì đó sß là sß cáo chung cßa tßt cß các chß đß này."

Anh cũng nói đßa rßng hßi nhờ thßng đßnh ß Ả Rập lßn tßi sß là mßt "bßa tißc trßnh làng" cßa nhờ ng nhà lãnh đßo trß đang lßn.

Bloggers Đi Đßu

Cußc nßi dßy ß Ai Cßp đã đßc thai nghén tß nhißu năm trßc. Anh Ahmed Maher, 30 tußi, kß sß xây đßng và là ngßi tß chßc chính cßa Phong Trào Trß 6 Tháng 4, bßt đßu tham gia mßt phong trào chính trß có tên là Kefaya, nghĩa là Đß Rßi, vào năm 2005. Sau đó, anh Maher và mßt sß cßng sß tß chßc mßt đßi ngũ riêng có tên là Youth for Change (Gißi Trß Tranh Đßu Cho Cßi Thißn). Nhờ ng hß không lßi cußn đßng ßi tham gia; thành phßn lãnh đßo bß bßt bß gßn hßt, và nhờ ng ngßi còn lßi núp trong nhờ ng đßng đßi lßp hßp pháp nhờ ng e dß. Anh Maher nói: "Chính nhờ ng đßng phái cũ đã phá hßy phong trào". Cũng trong thßi gian đó, anh đã bß bßt tßng cßng bßn lßn.

Tßi năm 2008, nhißu nhà tß chßc trß đã rút lui vß bàn phím cßa máy đßi nß toán và trß thành bloggers. Hß cß gßng vßn đßng sß hß trß cho mßt làn sóng nhờ ng cußc đßnh công riêng lß vì chính sách tß hßu hóa cßa nhà nßc và nßn lßp phát phi mã.

Tác Giả: Đăng Giao chuyên dßch
Thứ Hai, 28 Tháng 2 Năm 2011 14:33

Sau cuộc biểu tình vào tháng 3/2008 tại thành phố Malhalla, Ai Cập, anh Maher và các bạn kêu gọi một cuộc biểu tình toàn quốc vào ngày 6 tháng 4. Để vận động cho cuộc biểu tình này, họ thiết lập một nhóm Facebook mà sau đó trở thành sợi dây liên kết cho cơn phong trào. Họ nhận thấy rằng nhóm này được lập khi mà một đảng phái chính trị hiện hữu. Thời điểm xôn xao đã khiến cho cuộc biểu tình không thể hiện được tại họu họ các nơi khác, nhưng tại Malhalla một cuộc biểu tình bùng phát gia đình các công nhân đã đến tại một cuộc đàn áp tàn bạo của cảnh sát. Đây là cuộc đấu đầu tiên của giới công nhân trong vòng nhiều năm.

Chỉ vài tháng sau đó, sau một vụ đình công tại thành phố Hawd el-Mongamy ở Tunisia, một nhóm các nhà tổ chức trở trên mạng đã theo cùng khuôn mẫu và thành lập cái mà sau này trở thành nhóm Progressive Youth of Tunisia (Giới Trẻ Cấp Tiến Tunisia). Các nhà tổ chức của hai quốc gia bắt đầu trao đổi kinh nghiệm qua Facebook. Người ở Tunisia phải đối phó với một chế độ công an trả đũa đối với Ai Cập, và vì thế khó khăn với một vài blog và tờ do báo chí hiện. Tuy nhiên, các công đoàn của họ lại mạnh mẽ hơn và có một thế lực lập hiện. Anh Maher nhớ lại lúc đó: “Chúng tôi trao đổi kinh nghiệm với đình công và vài blog”.

Riêng với phần anh Maher và các bạn của anh ta, họ bắt đầu để vận động tranh đấu bắt bạo động. Họ để bắt đầu lời kêu gọi phong trào tại Serbia có tên là Otpor. Phong trào này đã giúp họ bắt nhà để tài Slobodan Milosevic bằng cách áp dụng những ý tưởng của nhà tổ chức chính trị Mỹ, Gene Sharp. Những ý tưởng của ông Gene Sharp được áp dụng vào vận động của Mubarak tại Ai Cập. Ông lý luận rằng bắt bạo động là phương cách hiệu quả duy nhất để làm suy yếu một chế độ công an trả đũa, vận động hay vận động có phần kháng bạo lực để đàn áp thế hệ, nhân danh duy trì quyền lực.

Phong Trào Trùng 6 Tháng 4 của biểu tình của họ dựa theo Otpor. Đó là nắm tay có màu đỏ và trắng (họ có đáng với Sô Viết ngày xưa). Và một số thành viên sang Serbia để gặp gỡ các nhà hoạt động Otpor.

Một nhóm khác, theo nhiều người nói, đến từ một nhóm người ở Ai Cập hội ngộ để tụ tập 30. Nhóm này thành lập một tổ chức tại nước Qatar lấy tên là Academy of Change (Hội Viện Đổi Thay), để quảng bá một phần những ý tưởng của ông Gene Sharp. Một trong những người trẻ trong nhóm là Hisham Morsy đã bắt đầu cuộc biểu tình ở Cairo và vận động bắt giam giữ.

“Nhóm Academy of Change giống như Karl Marx (lý thuyết), còn chúng tôi là Lenin (thực hành)”. Đó là phát biểu của Basem Fathy, một nhà tổ chức khác từng làm việc chung với Phong Trào Trùng 6 Tháng 4 và cũng là giám đốc của Egyptian Democratic Academy (Hội Viện Dân Chủ Ai

Cßp). Họ cßn này nhßn tài trß cßa Hoa Kß, tßp trung vào lãnh vßc nhßn quyßn và giám sát bßu cß. Trong thßi gian dân chúng chißm giß qußng trßng Tahrir, ông cho bißt đß dùng sß quen bißt cßa mình đß quyßn góp \$5,100 tß các thßng gia Ai cßp cho tißn mua lßu và chặn mßn.

“Đây là Đßt Nßc Cßa Bßn”

Và rßi, cách đây khoßng mßt năm, phong trào gißi trß Ai cßp có đßc mßt đßng minh chißn lßu cß. Đó là anh Wael Ghonim, mßt giám đßc 31 tußi, đßm trách tißp thß cho công ty Google. Nhßn nhßu ngß i khác, anh đßc gißi thißu vào mßt mßng lßu i bßn bè cßa nhßng nhßa tß chßc trß bßi phong trào cßa Mohamed ElBaradei. Ông ElBaradei là mßt nhßa ngoßi giao, tßng đßng gißi Nobel, và trß vß Ai Cßp năm ngoßi đß cß gßng hßi sinh lßc lßng chính trß đßi lßp đßng hßp hßi.

Anh Ghonim có ít kinh nghißm vß chính trß nhßng ghßt cay đßng sß lßng quyßn cßa đßm công an Ai Cßp, trß cßt chính cßa quyßn lßc nhßa nßc. Anh cßng hißn nhßng khôn khéo thßng mßi cßa mình cho đßi nghißa. Anh nói: “Tôi làm vißc trong ngành tißp thß, và tôi bißt rßng nßu bßn bß công xây đßp mßt thßng hißu, ngß i ta sß tin tßng vào thßng hißu đó”.

Kßt quß là mßt nhóm do Ghonim thißt lßp trên Facebook vßi tên “Tßt cß Chúng Ta Là Khalid Said”. Khalid Said là tên mßt thanh nißn Ai Cßp đß bß công an đánh chßt. Dân chúng ít bißt Ghonim là ai nhßng anh làm vißc sát cánh vßi Maher thußc Phong Trào Trß 6 Tháng 4 và vßi ngß i liên lßc cßa nhóm ElBaradei. Anh cho bißt anh mußn dùng vißc Said bß gißt đß giáo đßc ngß i dân Ai Cßp vß các phong trào dân chß. Trang web cßa anh đßy rßy nhßng đßn phim ngßn và bài báo vß sß tàn bßo cßa công an. Anh lußn nhßc đi nhßc lßi mßt thông đßp ngßn gßn: “Đây là đßt nßc cßa bßn. Công nhßn vißn là nhßng ngß i làm mßn cho bßn vì hß lãnh lßng tß tißn thuß cßa bßn. Bßn có các quyßn cßa mình.” Anh đßc bißt nhßm vào nhßng xußn tßc trong truyßn thông nhßa nßc, bßi vì khi “dân chúng không còn tin tßng vào truyßn thông nhßa nßc nßa thì bßn bißt rßng hß sß lußn vßi bßn”.

Cußi cùng anh đß thu hút đßc hàng trăm ngàn ngß i truy cßp, và vun đßp sß trung thành cßa hß qua nhßng thßc tßp trên mßng vß tham gia hoßt đßng dân chß. Chßng hßn nhß khi các nhßa tß chßc lên kß hoßch “mßt ngày im lßng” trên đßng phß Cairo, anh tham khßo ý kißn hß vß màu áo mà mßi ngß i cùng mßc, trßng hay đen. (Khi cußc nßi dßy bùng nß, chính quyßn Mubarak lißn giam anh 12 ngày trong tình trßng bßt mßt và cách ly. Họ tìm cách chßn đßng tác đßng cßa anh nhßng đß quá trß).

Sau cuộc cách mạng ở Tunisia ngày 14 tháng giêng, Phong Trào Trä 6 Tháng 4 nhìn thấy cơ hội biến những cuộc phản đối nhỏ bé hàng năm nhân Ngày Công An - tức ngày 25 tháng 1 mỗi năm để kích thích cuộc nổi dậy của công nhân sát ả Ả Rập đã biến thành dân Anh đàn áp ngày xưa - thành một biến cố lớn. Anh Ghonim sử dụng Facebook để vận động sự ủng hộ. Trang mạng được ghé thăm ngày đầu có ít nhất 50.000 người và hàng chục xuồng đổ xô vào ngày đó thì số tiến hành cuộc biểu tình. Hơn 100.000 ngàn người đã ghi danh.

Anh Ghonim nhận xét: "Tôi chưa từng thấy một cuộc cách mạng nào mà lại được thông báo trước như vậy".

Tại điểm đó, Phong Trào 6 Tháng 4 đã kết hợp với những người ủng hộ ông ElBaradei, một số đảng phái cấp tiến và cánh tả, cũng như thành phần trẻ thuộc tổ chức Muslim Brotherhood (Huynh Đß Hồi Giáo) đi dán đầy Cairo những tấm bích chương rất tân tiến và bắt một đội qußng bá cho cuộc biểu tình vào Ngày Công An, như dân chúng Tunisia đã làm. Những thành phần trẻ trung lão — kể cả những thành viên trong hàng ngũ Huynh Đß Hồi Giáo mà chính quyền Mubarak đã từng lâu xưa vào loại cực đoan — đều ủng hộ và né tránh việc xuống đường.

Vì lý do Ngày Công An là để vinh danh cuộc chiến đấu chống thực dân Anh, ông Essem Erian, một lãnh đạo của Huynh Đß Hồi Giáo lên tiếng ngăn cản: "Vào ngày đó, tất cả chúng ta nên cùng ăn mừng với nhau". Rồi ông hỏi: "Tất cả những người trên Facebook, chúng ta có biết họ là ai không? Chúng ta không thể kết các đảng phái và hội đoàn của chúng ta với một thời gian nào".

"Thä Là Hät Đßi"

Khi ngày 25 tới, liên minh các nhà hoạt động trẻ, hầu hết đều khá giàu, muốn khai động sự bất đồng khi phản đối với chế độ để đoán, và tình trạng nghèo khổ lên tới trong xã hội Ai Cập. Họ bắt đầu ngày hôm đó bằng cách tập hợp những người nghèo đang oán than với các vận động viên: "Trong khi chúng ta ăn cá, ăn gà hàng ngày thì chúng ta chẳng ngại nhai nuốt những bất công."

Tại cuối ngày, hàng chục ngàn người đã đi bộ tới Quảng Trường Tahrir. Tiếng hô khẩu hiệu của họ bắt đầu có sức lôi cuốn. "Toàn dân muốn họ biến chế độ". Đó là câu khẩu hiệu họ bắt đầu hát

Tác Giả: Đăng Giao chuyên d&ch
Thứ Hai, 28 Tháng 2 Năm 2011 14:33

dân chúng Tunisia qua hình ảnh tin tức và Facebook. Anh Maher thu được Phong Trào Tr& 6 Tháng 4 cho biết tình hình ngày càng tồi tệ hơn còn th&o luận của vì có nên xông vào trại s& qu& h&i và đòi truy&n hình nhà n& không – như các cuộc cách mạng cũ điển hình làm.

Anh Maher tâm sự: "Khi tôi nhìn chung quanh và thấy những khuôn mặt tôi học trong số những người bị uất tình, và họ còn can đảm hơn chúng tôi nữa. Ngay lúc đó tôi biết thế là hết đời chờ đợi rồi".

T& đó trại đi họ bắt đầu đưa vào những loại cửa vào như Tunisia, Serbia, và Academy of Change. Họ vì vì này đã gọi nhân viên tại Cairo từ một tuần trước để huấn luyện những người bị uất tình. Sau khi cảnh sát dùng hơi cay đánh tan cuộc biểu tình vào thế Ba, những người bị uất tình đã quay lại với những chu&n bị kể càng hơn cho cuộc xung đột ngày thứ Sáu, ngày 28, mà họ gọi là "Ngày Th&nh Nh&".

L&n này, họ mang theo chanh, hành và d&m để gi&m bắt tác động của hơi cay. Ngoài ra, n& có s&-đá và s&a để rửa mặt. Một số người nhét giấy c&-tông cửa hàng chai nhựa bên dưới quần áo như những áo giáp tạm thời như một chiếc áo phía công an bắn ra. Họ đem theo những bình sơn xịt để bắt kín các kính xe công an. Họ cũng thả sơn vẽ t&li&u để nhét vào ống khói xe hoặc ch&m các bánh xe để vô hiệu hoá chúng. Tôi đứng bu&i trại, vài ngàn người biểu tình ph&i đứng di&n với trên một ngàn công an chống biểu tình với đầy đủ vũ khí, trên cầu Kasr al-Nile. Đây có lẽ là cuộc động đ& quy&t đ&n của cuộc cách mạng.

Anh Maher kể lại: "Chúng tôi mang tất cả mọi ngón nghề ra s& động - Pepsi, hành, d&m." Chính anh cũng nhét giấy c&-tông và chai nhựa dưới áo, đứng dưới mũ bảo hiểm xe đạp, và tay mang tất cả khiến bị ng&n p&thùng phuy. "Chỉ nhìn thấy của chúng tôi là những người bị th&ng lui về phía sau và những người khác tiến lên thay thế. Chúng tôi cứ luân phiên như thế". Sau hơn năm giờ chiến đấu, sau cùng họ đã chiến thắng — và tất cả cháy r&i trại s& đã bắt trại của động c&m quy&n trên đường đ&n chỉ m& giờ Qu&ng Tr&ng Tahrir.

DAVID D. KIRKPATRICK và DAVID E. SANGER

Do Đăng Giao chuyên d&ch